

кріплюється контролер або група контролерів, які є фахівцями широкого профілю

У ряді випадків дані способи комбінують.

Для того, щоб працівники служби контролінгу могли ефективно виконувати свої функції, необхідно: високо її позиціонувати в ієрархії управління і просувати не як контрольно-ревізійну, а як консультаційно-сервісну службу для керівників. Тобто керівництво компанії ставить мету, а працівники служби контролінгу вирішують, як її досягти.

Література:

1. Зискель К.А. Формирование системы стратегического контроллинга на промышленном предприятии. Автореф. дис... канд. экон. наук: 08.00.05 / Санкт-Петербургский государственный университет экономики и финансов. – Санкт-Петербург, 2008. – 20 с.
2. Зырянова Т.В., Терехова О.Е. Контролинг как образ мышления современного менеджера // Чиновникъ.уара.гу Выпуск № 607 (52)
3. Дайле А. Практика контроллинга: Пер. с нем. / Под ред. и с предисл. М.Л.Лукашевича, Е.Н.Тихоненковой. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 336 с.

Наумюк Ю. магістрант.

Тернопільський національний економічний університет

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

На сучасному етапі ігнорування соціо-психологічних особливостей, властивих людині як головній рушійній силі в господарському процесі, призводить до створення нежиттєздатних (у кращому випадку низькоефективних) систем управління. Для внутрішнього контролю як функції управління, що уособлює безпосередню взаємодію керуючої і керованої підсистем за допомогою каналів зворотного зв'язку, це твердження набуває особливої актуальності.

Принципово новим є підхід до розуміння сутності внутрішнього контролю, який акцентує увагу на ступені значущості цього процесу для власника. Це сприяє розв'язанню конфлікту інтересів між власниками капіталу і тими особами, хто ним безпосередньо керує. Сутність внутрішнього контролю діяльності підприємства полягає в можливості реалізації волі власників стосовно ресурсів підприємства шляхом оцінки їх фактичного стану і характеру використання з метою уникнення відхилень від заданих параметрів.

Власником капіталу керує мотив нагромадження багатства (капіталу), однак він (в умовах діяльності корпоративного підприємства) найчастіше позбавлений можливості постійного доступу до нього. Реалізація даного мотиву можлива за допомогою визначення власниками політики ефективного використання капіталу і постійної, неухильної її реалізації в системі господарювання. Наймані ж працівники за умови деградованої трудової мотивації бажають за мінімуму затрачених зусиль одержувати максимально можливу заробітну плату. Менеджери вищої ланки (наймані керівники), користуючись необмеженим постійним доступом до ресурсів, мають за мету власне збагачення. Засобами досягнення поставленої мети (часто незаконними чи етично неприйнятними) є порушення принципів ефективності, економічності й доцільності управління капіталом, порушення посадових інструкцій, перевищення та зловживання службовим становищем, змова з контрагентами тощо.

Конфлікт інтересів і засобів, що їх задовольняють, очевидний. На межі зіткнення суперечливих господарських інтересів виникає внутрішній економічний контроль, ініційований власником. Головною метою внутрішнього контролю є захист інтересів власника капіталу за допомогою сприяння керованості об'єкта управління.

Важливо акцентувати увагу на тому, що в основі зазначених протиріч, а отже, і в ініціації внутрішнього контролю лежать поняття зі сфери психології та соціології – мотивація діяльності (спонукальна активність до дій і засобу досягнення поставленої мети), конфлікт і захист інтересів. Саме це положення стало відправним моментом запропонованого в дисертаційній роботі соціо-психологічного підходу до вирішення проблем організаційного і методичного характеру в контексті внутрішнього контролю.

З організаційної точки зору внутрішній контроль розглядається як сукупність підрозділів винятково контрольного характеру і підрозділів, до чийх обов'язків (в тому числі) входить реалізація функцій внутрішнього контролю. Із цього погляду внутрішній контроль є сукупністю двох підсистем: внутрішнього аудиту (ВНА) і внутрішньогосподарського контролю (ВГК). За цих обставин підсистема внутрішньогосподарського контролю є складною і, у свою чергу, складається з внутрішньогосподарського бухгалтерського контролю (ВГБК) і контролю, реалізованого посадовими особами – керівниками структурних підрозділів, відділів і їхніх заступників.

З функціональної точки зору внутрішній контроль розглядається як функція управління. У цьому аспекті внутрішній контроль забезпечує оцінку фактичного стану ресурсів, досягнуті результати і, таким чином, дозволяє встановити ступінь досягнення поставлених цілей. А потім по каналах зворотного зв'язку ця інформація передається в центр прийняття

рішень. Крім того, проникаючи в кожну з інших функцій управління, внутрішній контроль забезпечує можливість успішної їх реалізації в ході управлінського циклу.

В інформаційному аспекті внутрішній контроль слід визначати як інформаційну діяльність: об'єктом контролю є інформація про стан ресурсів і характер процесів, засобом контролю є методики контрольних дій (інформаційний ресурс) і, нарешті, результатом контролю також є інформація (залежно від етапу контролю – проміжна чи підсумкова).

Із соціо-психологічних позицій внутрішній контроль є процесом взаємодії людей: тих, хто перевіряє, і тих, кого перевіряють. При цьому на хід контрольного процесу і достовірність його результатів впливають особливості людини, не властиві механічним системам, здатним брати участь у певних процесах. Такими особливостями справедливо вважати приналежність людини до соціуму (що зумовлює поведінку) і властивості людської психіки (переконання, воля, знання, сприйняття тощо). На сьогодні це найбільш пріоритетний аспект вивчення внутрішнього контролю, оскільки дотепер багато вчених звертали увагу на нерозв'язаність проблеми «обмежень контролю» через вплив людського фактора. Для забезпечення якості (вчасності, об'єктивності, достатності і т.д.) результатів контролю необхідно враховувати психологічні особливості учасників контрольного процесу, а також вплив соціуму на поведінку людини.

Такий підхід є синтезом усіх можливих проявів внутрішнього контролю й основою для визначення дефініції системи внутрішнього контролю, реальних принципів її організації і розробки повноцінного регламентного забезпечення.

Павлов П.В.

Хмельницький національний університет

ВИМОГИ ДО СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ В АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ

Сучасні умови господарювання, обумовлені закономірностями розвитку ринкових відносин, вимагають кардинальних змін в управлінні аптечними закладами, які б враховували вплив зовнішнього середовища, зокрема зміни в законодавстві.

Особливість діяльності аптечних закладів, як закладів охорони здоров'я, зумовлена спрямованістю на виконання соціальної функції – забезпечення населення та лікувально-профілактичних закладів лікарським засобами та виробами медичного призначення, а також отримання прибутку, що є запорукою функціонування самої аптеки.